

“МАГІЧНИЙ СПЛАВ ФАКТУ І ТВОРЧОСТІ”

ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА

(25.08.1924 - 3.02.2009)

**100 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПАВЛА ЗАГРЕБЕЛЬНОГО -
ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО
ПИСЬМЕННИКА**

Павло Архипович Загребельний народився 25 серпня 1924 р. у с. Солошині на Полтавщині. У 1941 р., щойно закінчивши середню школу, пішов добровольцем на фронт, був курсантом 2-го Київського артилерійського училища.

У 1946 р. він вступив на філологічний факультет Дніпропетровського університету. Закінчивши університет у 1951 р., розпочав діяльність журналіста. У 1957 р. видав збірку оповідань «Учитель», повість «Дума про невмирущого», наступного року — збірку «Новели морського узбережжя». У 1959 р. письменник розпочав пригодницько-політичну діалогію, видавши перший роман «Європа 45». У 1961—1963 рр. Загребельний працював головним редактором «Літературної газети», видав другу книгу діалогії «Європа. Захід».

Протягом 1960—1980 рр. письменник створив основну частину своїх романів, які принесли йому світове визнання: «День для прийдешнього» (1963 р.), «Диво» (1968 р.), «З погляду вічності» (1970 р.), «Переходимо до любові» (1971 р.), «Первоміст» (1972 р.), «Смерть у Києві» (1973 р.), «Євпраксія» (1975 р.), «Розгін» (1976 р.), «Роксолана» (1980 р.), «Я, Богдан (Сповідь у славі)» (1983 р.) та інші.

У 1974 р. за романи «Первоміст» і «Смерть у Києві» П. Загребельний отримав Державну премію ім. Т. Г. Шевченка. У 1980 р. твір «Розгін» був відзначений Державною премією СРСР. Павло Архипович у 1979—1986 рр. очолював Спілку письменників України. Був депутатом Верховної Ради СРСР 10-го і 11-го скликань, Верховної Ради УРСР 9-го скликання. Понад сорок років він працював в українській прозі. За цей час вийшло близько двадцяти його романів. Його твори високо оцінені критикою, мають широке читацьке визнання. Павло Загребельний один із найпопулярніших сьогодні українських письменників. Друковані масовими тиражами, його книги швидко розходяться; вони постійно виходять у перекладах іншими мовами; зростає і кількість видань творів письменника за рубежом.

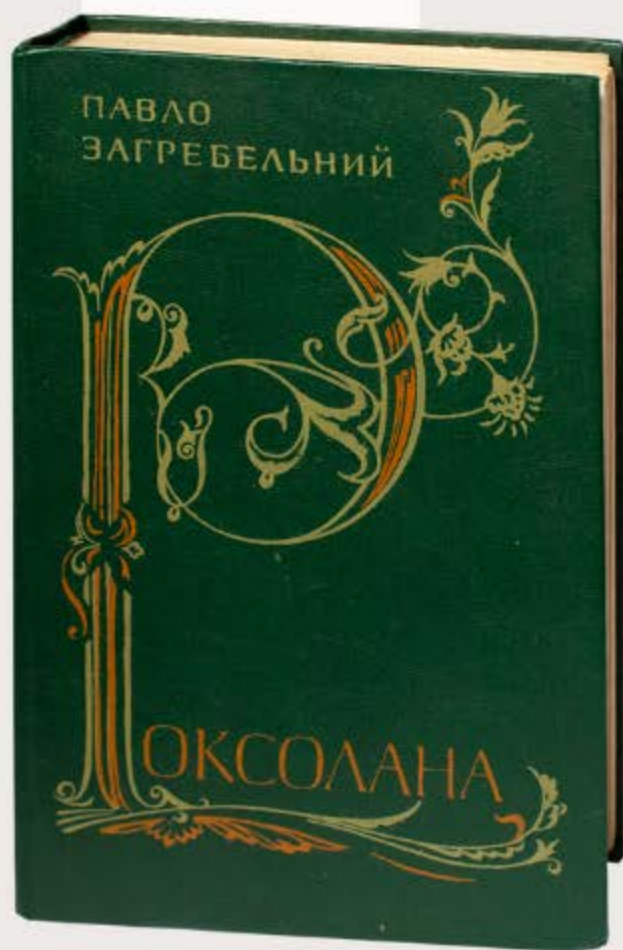
Павло Архипович мав винятковий талант досліджувати явища життя, був людиною різнобічних інтересів, мав полемічне обдарування. Він гостро сприймав суспільно значимі події і втілював свої думки та почуття в яскравих матеріалах, активно виступав з літературно-критичними статтями.

У 2004 р. за самовіддане служіння Україні, багаторічну плідну діяльність на ниві письменства, визначний особистий внесок у збагачення національної духовної скарбниці, утвердження гуманістичних ідеалів Павлу Загребельному було присвоєно звання Героя України.

3 лютого 2009 р. письменник пішов із життя. Поховали Павла Архиповича у Києві, на Байковому кладовищі.

До 100-річчя від дня народження П. А. Загребельного (1924–2009), українського письменника, Героя України наукова бібліотека НУ «Запорізька політехніка» підготувала віртуальну книжкову виставку «Магічний сплав факту і творчості».

Всіх бажаючих ознайомитися з творчістю геніального українського письменника Павла Загребельного запрошуємо до абонементу художньої літератури (5 корпус, 514 ауд.).

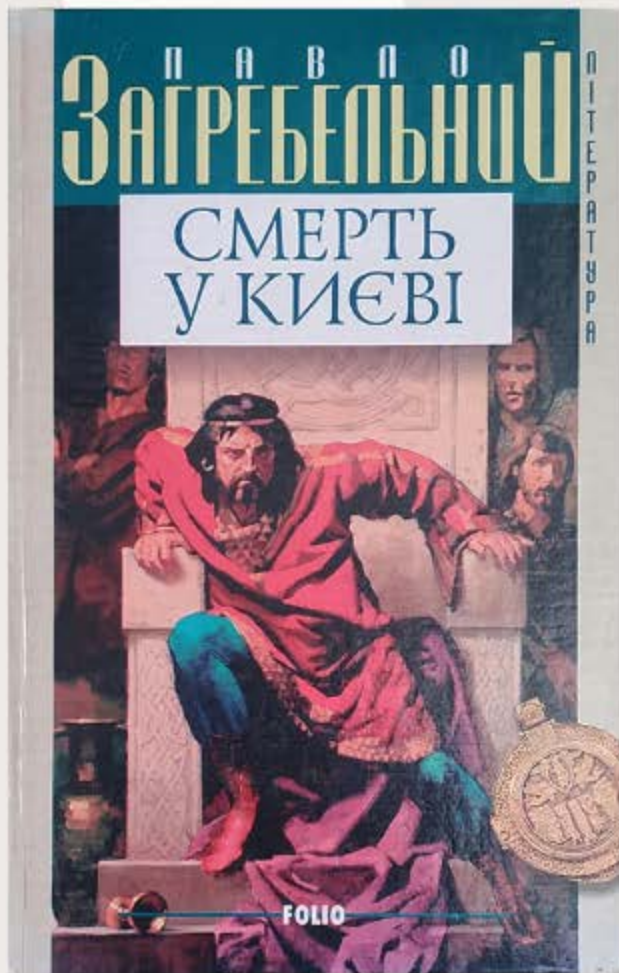
**Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)**

**Загребельний П. А. Роксолана. Роман. -
К.: Дніпро, 1983. - 583 с.**

У романі «Роксолана» Загребельний відтворює події XVI століття, розповідає про дивовижну долю української дівчини Настасі Лісовської. Її з іншими сільчанами захопив у полон татарський військовий загін. А далі невільничий ринок, і юна красуня опиняється в гаремі турецького султана Сулеймана. Але вона не стала приниженою рабинею. Завдяки сильній волі, незвичайному розумові, молодості та вроді полонянка-українка стала дружиною Сулеймана Пишного (Завойовника) — султана Османської імперії, швидко осягла вершини тодішньої східної і європейської культури.

Відома світові під іменем Роксолани, ця славетна жінка відігравала значну роль у політичному житті ісламської країни. Але вона не стала приниженою рабинею. Своім незвичайним розумом, волею і вродою горда слов'янка виборює собі іншу долю. Запаливши серце могутнього султана вогнем любові, вона незабаром стає його законною дружиною, владаркою Сходу. Відома світові під іменем Роксолани, ця славетна жінка відігравала значну роль у політичному житті ісламської країни.

**Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)**

**Загребельний П. А. Смерть у Києві: Роман /
Худож.-іл. Є. В. Вдовиченко; Худож.-оформлювач
І. В. Осипов. – Харків: Фоліо, 2003. – 605 с.**

**«Смерть у Києві» (Державна премія УРСР ім. Т.
Г. Шевченка) – роман про Київську Русь. Події
відбуваються у XII столітті за часів жорстоких і
кривавих міжусобних воєн.**

**Князь Суздальський Юрій Долгорукий –
правитель розсудливий, обдарований
державною мудрістю – замислив об'єднати землі
руські, встановити між ними мир і злагоду.
Заради нього, а не для слави зібрався він іти на
Київ, виступити проти Ізяслава та інших
непримиримих князів.**

**Нелегкий був той шлях, багато перешкод
чинили Юрію боярство і церковники, які не
зупинялися перед найтяжчими злочинами, щоб
зганьбити Долгорукого, не допустити його до
Києва. Та це нікому не вдалося. І от Юрій, син
Мономаха, праправнук Володимира Великого,
відірваний од Києва цілих п'ятдесят літ,
повертається до славного слов'янського града,
щоб сісти на стіл батька свого, своїх дідів-
прадідів. Радісно зустрічала його сила-силенна
народу, йому відчинені усі брами міста –
великий князь в'їздить у Київ...**

**Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)**

**Загребельний П. А. Зло: Роман /
Худож.-оформлювач Є. В. Вдовиченко.
– Харків: Фоліо, 2009. – 379 с.**

**«Гостро-проблемний» - так у
радянські часи називали цей роман.
Загребельний писав твір з такою
зухвалою назвою «Зло», ймовірно,
знаючи, що радянське всевидюче око
не пропустить цей роман в світ. В
крайньому разі, поки його не
оброблять ножиці цензури, а після - і
сам автор.**

**Яке ж Зло може бути в Радянському
союзі? Про які проблеми пише автор,
коли в країні переміг соціалізм? Ні,
засмучувати читача не варто. Тому в
світ вийшов «прилизаний» варіант
твору, що втратив всю свою гостро-
проблемну основу. Але тепер, коли ми
не обтяжені радянською дійсністю, у
нас є можливість оцінити цей роман в
його первісному варіанті.**

Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)

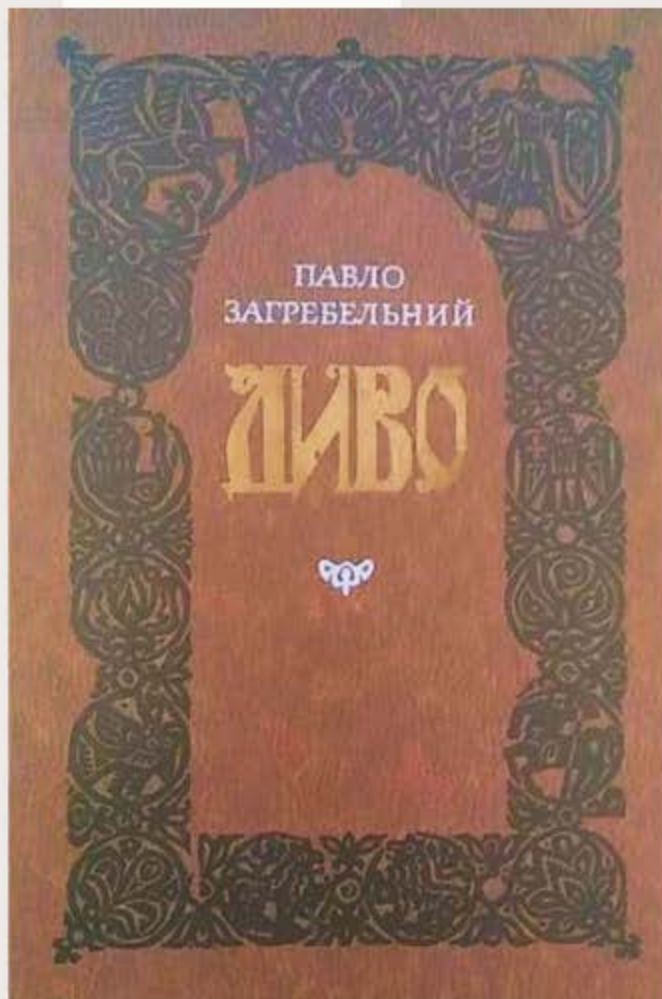

**Загребельний П. А. Первоміст:
Роман. - К.: Радянський
письменник, 1972. – 296 с.**

**«Первоміст» - роман про
Київську Русь, коли за наказом
Володимира Мономаха було
збудовано першу велику споруду
давнини – міст через Дніпро.**

**Події роману розгортаються
навколо цього мосту, це розповідь
про людей, які стерегли,
доглядали і охороняли Первоміст
в разі небезпеки.**

**В центрі роману – доля молодого
мостищанина Маркерія, який не
піддавався підступним чарам
розбещеної дружини Воєводи і не
зрадив свого кохання до
прекрасної Світляни. У лиху
годину, коли обступали Київ
Батиєві орди, саме Маркерію
судилося вирішити долю
Первомосту.**

**Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)**

Загребельний П. А. Диво: Роман. - К.: Дніпро, 1982. – 623 с.

«Диво» — перший історичний роман українського письменника Павла Загребельного 1968 року про Київську Русь доби Ярослава Мудрого, за часів якого сталося об'єднання земель руських та було зведено Софійський собор у Києві.

Роман вирізняється складною структурою, що поєднує різні часові періоди.

Історія зодчого Сивоока, який бере участь у будівництві Софії Київської за часів правління Ярослава Мудрого, драматична доля професора, який жертвує життям, намагаючись врятувати собор від знищення під час нацистської окупації Києва та розповідь про сина загиблого професора, чия доля тісно пов'язана з реставрацією Софійського собору.

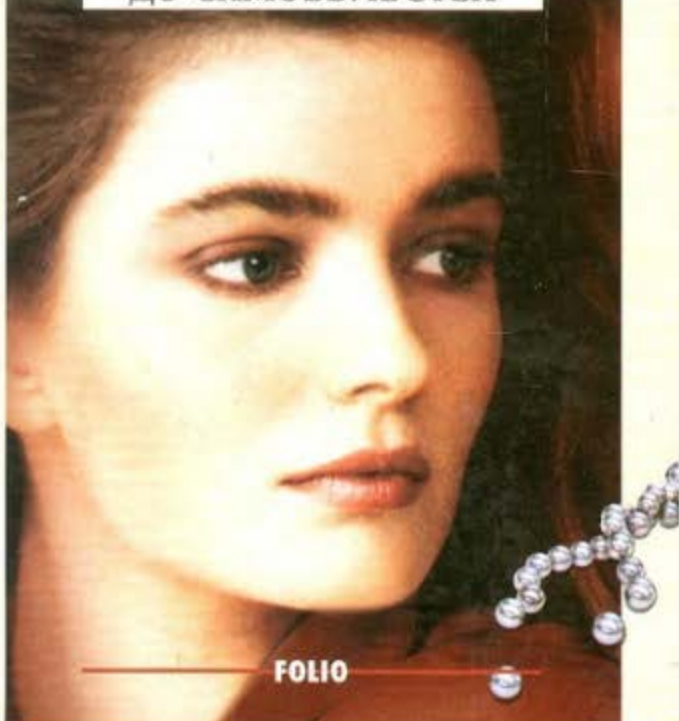
Сплітаючи часи та сюжетні лінії, Загребельний досліджує теми творчості, збереження культурної спадщини та зв'язку поколінь. "Диво" порушує вічні питання про роль мистецтва, відповідальність митця та значення історичної пам'яті.

Роман вважають вершиною творчості Павла Загребельного.

ПАВЛО
ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ

ЮЛІЯ

або
ЗАПРОШЕННЯ
ДО САМОВБИВСТВА

**Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)**

**Загребельний П. А. Юлія, або
Запрошення до самоубиства:
Роман / Худож.-оформлювач І. В.
Осипов. – Харків: Фоліо, 2001.- 351
с.**

**У далекому Ташкенті під час
війни Роман палко покохав Юлію.
Вона його Джульєтта, жінка його
долі. Та Юлія, кажуть, померла від
тифу, а може, просто пропала, але
він шукає її усе життя.**

**На його обрях несподівано і
негадано з'являлися інші жінки і
так само зникали, своєю смертю
стверджуючи: «разом щастя не
буває, хтось має загинути, нехай
то буду я». Він жив далі і все
частіше приходили думки, що
жінка може врятувати чоловіка від
усього на світі, навіть від
самоубиства. А тепер прийшов
його час виборювати у долі свою
любов.**

ПАВЛО
ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ

ЄВПРАКСІЯ

ЛІТЕРАТУРА

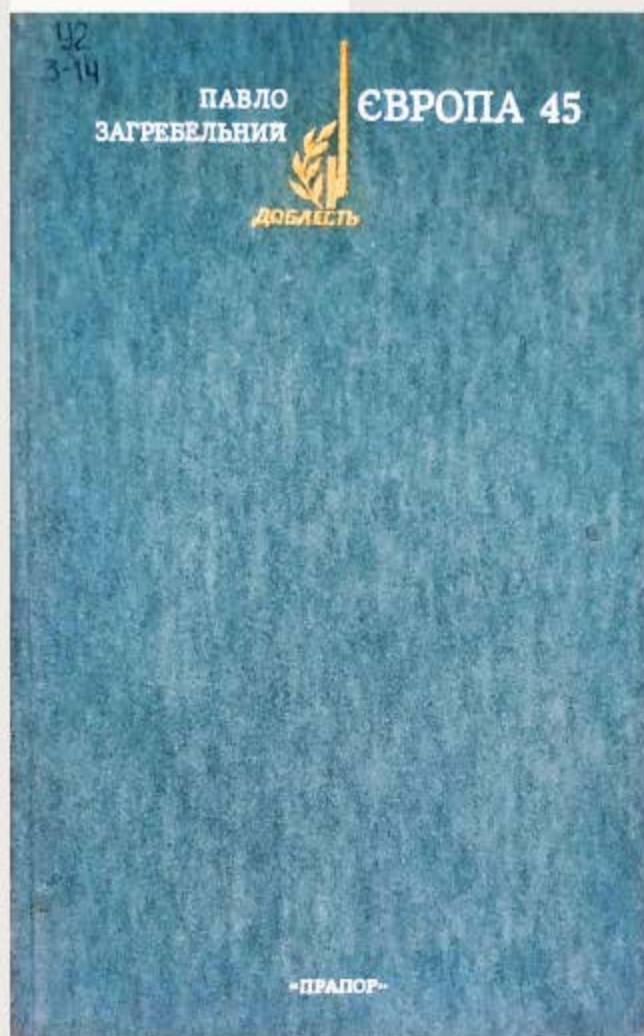
**Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)**

**Загребельний П. А. Євпраксія:
Роман / Худож.-оформлювач І. В.
Осипов. – Харків: Фоліо, 2002. -
369 с.**

**Події в романі відбуваються на
межі XI – XII століть.**

**Внучка Ярослава Мудрого
київська княжна Євпраксія
виходить заміж за Генріха IV і
стає германською імператрицею.
Але ж доля молодої жінки
складається трагічно: на чужині
вона зазнає тяжких принижень і
страждань, втрачає любов.
Проте, долаючи злобу, чвари,
інтриги імператорського двору,
Євпраксія дістається рідної
землі.**

**Абонемент
художньої
літератури
(ауд.514)**

**Загребельний П. А. Європа 45.
Роман. – Х.: \"Прапор\", 1989. – 525 с.**

Їх було семеро – люди різних національностей, різних поглядів і різної віри. Доля звела їх на війні, на ворожій німецькій землі, а ненависть до фашизму об'єднала.

То був маленький інтернаціональний бойовий загін під командою українця Михайла Скиби. Голодні, загнані, зморені люди потрапили у самий вир війни і боролися з нею всіма своїми силами, подолали неможливі перешкоди, пройшли крізь пекельну небезпеку, щоб внести свою частку у Велику Перемогу, щоб мати можливість повернутися до рідних домівок, до вільного і щасливого життя.

Цікаві факти про Павла Загребельного

- Мати Павла померла, коли йому було вісім років. З дитинства дуже любив читати, а ще неймовірно любив Україну. Дуже журило однолітків, які перекручували рідну мову.
- У 16 років пішов добровольцем до армії, брав участь в обороні Києва від фашистів, дістав поранення у груди. Після госпіталю повернувся на передову, знову був поранений, потрапив у полон. До лютого 1945-го перебував у фашистських концтаборах. Тікав, але його спіймали й вибили ліве око.
- Шлях до визнання почався у 1945 році. Павло Загребельний дивом влаштувався працювати у радянську воєнну місію в Західній Німеччині. Він, так би мовити, старався «не висовуватися», бо для радянської влади був «людиною другого сорту»: ті, хто побував у полоні, за постановою Сталіна вважалися «зрадниками батьківщини».
- Над Загребельним знущалися, його цькували та переслідували. За словами письменника, він взявся за перо, тому що зазнав багато горя. Це і врятувало від остаточного морального та фізичного знищення.
- А ще його врятувало щастя – справжнє чоловіче щастя. Атмосфера, яку для нього створила закохана і кохана жінка. Елла Михайлівна оточила Павла Архиповича затишком і теплом – щоб він міг спокійно та плідно працювати.
- У 1946-му поступив на філологічний факультет Дніпропетровського університету. Після його закінчення майже півтора десятиліття працював журналістом (в обласній дніпропетровській газеті, в журналі «Вітчизна» в Києві), поєднуючи роботу з письменницькою працею.
- Павло Загребельним був дуже прямолінійною людиною. Про нього був такий жарт, що він не може піднятися на другий поверх Спілки письменників, щоб не нажити собі хоча б одного ворога. На що Павло Архипович відповідав, що чим більше у людини ворогів, тим вона цінніша.

- **Різкий у висловлюваннях, критичний до графоманів, один із небагатьох, хто боронив українську мову і літературу, – таким знають Павла Загребельного – головного редактора. Йому вдалося неймовірно – перейменувати «Літературну газету» в «Літературну Україну» – і це у той час, коли де-юре України ще не існувало!**
- **Вільно знав шість - сім мов, вони були робочими. Багатьма іншими міг читати зі словником. Він міг читати іноземну літературу в оригіналі, що давало йому можливість охопити ширші горизонти світового письменства на відміну від багатьох «забронзовілих» колег.**
- **Він був дуже освіченою людиною. Знав історію, світову літературу, добре орієнтувався у різних галузях науки. Любив читати, міг цитувати на пам'ять безліч цитат. Емоційний, не байдужий до оточуючих, гострий на слово. Був людиною обдарованою та різнобічною. Коли писав «Роксолану» цікавився історією Туреччини і вивчав її. З ранку до вечора писав на машинці скрізь, навіть на лавочці у дворі. Для нього література була святістю.**
- **У 1980 році Павло Загребельний отримав чергову нагороду – Державну премію СРСР. Ось як він на це відреагував: «Пізно... У нас завжди з усім спізнюються. Хіба ж це премія в шістдесят год? Премії треба давати молодим. Щоб заохочувати. Щоб вони росли, розвивалися в атмосфері найбільшого сприяння. А так...»**
- **Письменник останні роки прожив на своїй дачі у Кончі-Озерній під Києвом. Павло Загребельний помер 3 лютого від туберкульозу на 84-му році життя. Кілька років він не піднімався з ліжка і майже не говорив.**
- **Загребельний залишив дуже велику бібліотеку. Він усе життя купував книжки, особливо тоді, коли отримував великі гонорари.**
- **Все життя Загребельний вів щоденник, що заповідав опублікувати через 20 років після своєї смерті.**

Цитати письменника

1. «Дивно влаштована людина: з неймовірною жадібністю гребе собі все на світі, безмірно страждає, коли їй чогось не дістається, але ще більше мучиться, коли не може тим чи іншим чином позбутися добутого. Розтринькати гроші, спаскудити наїдки та напої, похвалитися таємницями, зіпсувати все своє життя»
2. «Людина створена з віри й розпачу. Коли віра відібрана, що залишається?»
3. «Кожне маленьке місто має право на свою велику людину»
4. «У літописців є найстрашніша зброя – замовчування»
5. «Хто починає з втрати незалежності суджень, закінчує втратою сил душевних»
6. «Суспільство не може жити тільки тим, що шукати винних. У чому трагедія, у чому кривавість радянської епохи – весь час шукали винуватих! То «шкідники», то «вороги народу»
7. «Поради, та ще здалеку, давати найкраще. Це не вимагає ні зусиль, ні мужності, ні розтрат»
8. «Так, напевно, коли робиш добро, то не думаєш про це. Заздалегідь обмірковують тільки підлості»
9. «Допомогти можна тільки тому, хто цього хоче»
10. «Щастя – це кількість розумних людей, з якими тобі пощастило зустрітись в житті. Чим більше ти зустрів розумних людей, тим ти щасливіший»